

Handläggare
Ulf Lundström

Datum
2014-05-26

Diarienummer
BUN-2014-0870

Barn- och ungdomsnämnden

Fyrisgården - Redovisning av Fritid för alla och Dialogforum år 2013

Förslag till beslut

Barn- och ungdomsnämnden föreslås besluta

- att** godkänna Fyrisgårdens redovisning,
- att** uppdra till kontoret att i samverkan med andra berörda kontor upprätta förslag till åtgärder i vid Dialogforum återkommande frågor,
- att** tillställa Fyrisgårdens redovisning och nämndens beslut i ärendet till socialnämnden för barn och unga och utbildnings- och arbetsmarknadsnämnden, samt
- att** ge kontoret i uppdrag att upprätta förslag till åtgärder för att stärka berörda föreningar.

Ärendet

Nämnden ger sedan ett tiotal år tillbaka Föreningen Fyrisgården i uppdrag att svara för samordningen av nätverket Fritid för alla och Dialogforum för unga med funktionsnedsättning. Fyrisgården redovisar i denna handling, **bilaga 1** sina insatser och redovisar frågor man vill nämnden ska uppmärksamma. Syftet med Fyrisgårdens uppdrag är att ge unga med funktionsnedsättning en meningsfull fritid och organiserad möjlighet att framföra synpunkter och idéer till politiker och tjänstemän. Den modell nämnden valt genom att ge en ideell organisation uppdraget är unik för landet.

Föredragning

Fyrisgårdens fokus under år 2013 har varit att fördjupa och utveckla samverkan mellan föreningar, organisationer, Uppsala läns landsting och kommunens olika nämnder och uppdragskontor. Det har gjorts med olika dialogmöten som samlat ett par hundra deltagare. Ett arbete har påbörjats att på regional nivå utveckla samverkan och samordning av insatser genom Regionförbundet.

Utbudet av fritidsaktiviteter marknadsförs genom Face Book, egen hemsida och aktivitetskatalog. För att samordna arbetet finns en arbetsgrupp med representanter från föreningar, Uppsala kommun och Landstinget i Uppsala län. Arbetet utgår från nämndens handlingsplan för att öka tillgängligheten av fritids- och kulturaktiviteter för unga med

funktionsnedsättning. Handlingsplanen behöver revideras. Arbetet följs av kontoret med kontinuerliga dialogmöten.

Fyrisgården beskriver områden som bör prioriteras i ett utvecklingsarbete:

Fler nämnder och kontor bör samverka med Fyrisgården och samverkan bli mer tydlig och konkret. Fyrisgården efterlyser tydliga mål för nämndernas samverkan.

Förutsättningar måste skapas för fler att delta i fritidsaktiviteter. Ledsagare och kontaktpersoner saknas för att unga i högre utsträckning ska kunna delta. Bor man på boende får man inte alltid ledsagare vilket begränsar möjligheten till en inkluderande fritid.

De föreningar som deltar med fritidsaktiviteter måste få stärkta resurser med bland annat fler ledare med kompetens om olika funktionshinder.

Det krävs resurser för stöd till de föreningar som vill utveckla fritidsaktiviteter och andra insatser för målgruppen. En kunskaps- och kompetensresurs behöver skapas.

Syftet med Dialogforum är att ungdomar, politiker och tjänstemän ska ges möjlighet till dialog i för ungdomar aktuella frågor. Deltagande ungdomar förbereder frågorna till Dialogforum och ungdomsperspektivet är tydligt. Synpunkter har framförts från politiker och tjänstemän att samma frågor återkommer på Dialogforum. Fyrisgården upplever det som kritik och framför att om frågor återkommer betyder det uppenbarligen att ungdomarna upplever de som adekvata i deras liv, att frågorna fortfarande är aktuella och att kommunen inte vidtagit åtgärder eller på ett lämpligt sätt förklarat hur man ser på de frågor och idéer som framförts. Ett förslag som framtagits i dialog med kontoret är att ett uppföljningsmöte ska genomföras som tar upp terminens frågor. Ungdomarna utser till mötet egna representanter.

I Fyrisgårdens redovisning redovisas återkommande frågor vid Dialogforum, **bilaga 1:1**.

Fyrisgården ser ett behov av utveckling och förnyelse av Dialogforum. Fler skolor ska engageras och varje skola skicka 2-4 ungdomsrepresentanter till Dialogforum. Frågorna förbereds på respektive skola. Mötesformerna ska utvecklas och en referensgrupp med ungdomar skapas i arbetet med förberedelser, genomförande och uppföljningsarbete.

Kontoret bedömer att Fyrisgården utfört uppdraget väl och att de frågor som ställs i redovisningen är adekvata och behöver åtgärdas. Fyrisgården har en långsiktighet och uthållighet i sitt arbete vilket är betydelsefullt för nämnden i arbete för funktionshindrades inkludering.

Kontoret för barn, ungdom och arbetsmarknad

Jan Holmlund
Tf direktör

Redovisning av Fritid för alla och Dialogforum 2013

Fritid för alla – Fyrisgården som resursmäklare

Inledning

I mer än 10 år har Fritid för alla arbetat med att skapa förutsättningar för att barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning ska få tillgång till en meningsfull fritid. Vi har under många år haft relativt enkla medel för detta ändamål vilket har gjort att vi har valt att fokusera på enkelhet och framförallt på samverkan. En god effekt av detta är att vi har utvecklat ett nätverk som bygger på att använda de resurser som finns på ett kreativt och effektivt sätt.

Uppsala har kommit relativt långt när det gäller inkludering och går framåt i utvecklingen, men det finns mycket kvar att göra. Om man ser sig om hur andra kommuner arbetar med denna fråga så kan man se att det är unikt att ge resurser till en förening i detta fall Fyrisgården för att leda ett sådant här arbete.

Fyrisgården har förvaltat sitt uppdrag väl och har på ett effektivt sätt kombinerat sin kunskap inom området och använt sig av de uppdragsverksamheter vi har i huset för att stärka nätverket. Vi har visat vägen på hur bra samverkan kan leda till kostnadseffektiv och kvalitativ fritidsverksamhet. För att lyckas krävs prestigelöshet och en vilja att se bortom det exakta uppdrag man fått. Att vara en *Resursmäklare* helt enkelt! Goda exempel är samverkan med Love Party camp, Sirius fotboll, Störvreta IBK och Sensus.

Fritid för allas arbete under 2013

Vårt fokus under 2013 har varit att fördjupa och utveckla samverkan mellan föreningar, organisationer, landstinget, de olika uppdragskontoren och nämnder. Värdet av ett samordnande stöd till föreningar som aktivt vill inkludera personer med funktionsnedsättning kan inte nog betonas.

Under 2012-13 har vi genomfört 3 **Dialogmöten** med föreningar, politiker och tjänstemän.

2012-09-01 Dialogmöte med lunch på Fyrisgården. 35 deltagare.

2013-04-19 Dialogmöte Missionskyrkan med lunch på Gillet. 50 deltagare.

2013-10-25 Ideverkstad på hotell Gillet. 50 deltagare från hela länet.

Utifrån dessa möten kan vi konstatera en stor efterfrågan på samverkan och koordinering. Vi har som ett resultat av detta upparbetat samverkan med Regionförbundet vilket är mycket positivt då vi ser stora vinster med att jobba på regional nivå. De senaste Dialogmötet var med anledning av detta på regional nivå.

Fritid för alla dagen genomfördes den 8 september. 25 föreningar deltog och ca 350 besökare kom. Föreningarna erbjöd ett brett utbud av spännande aktiviteter. Allt från "lajvspel" och musik till basket och ridning. Nytt för året var att vi var på Stenhagens kultur- och bildningscenter. Det innebar att vi istället för montrar kunde sprida ut föreningarna i olika aktivitetsrum. Ljudnivån blev lägre och bemötandet kändes mer personligt. Det blev en lyckad dag!

Vi försöker hela tiden att utveckla sätten att nå föreningar och målgrupp. Vår *hemsida* är ett sådant exempel. Den bygger på att föreningarna själva ska uppdatera sin information på sidan. Vi har även kompletterat detta med en Fritid för alla grupp på **Face Book** som stadigt växer. **Aktivitetskatalogen** uppdaterats numera i augusti. Det passar föreningarna och målgruppen bättre eftersom man oftast startar upp nya verksamheter efter sommaren.

Arbetsgruppen består av representanter från Uppsala Handikappidrott, vård och bildning/Kultur, Studieförbundet, Landstinget i Uppsala län Habiliteringen, Studieförbundet Bilda, vård och bildning/Grand, Upplands Idrottsförbund och Fyrisgården. Vi har träffats vid 8 tillfällen under året

Vi jobbar vi systematiskt med den **handlingsplan** som är tagen av barn- och ungdomsnämnden.

Fritid för allas framtid

För att komma vidare i detta utvecklingsarbete krävs det att ett flertal nämnder och kontor vill samverka med oss på ett mer tydligt och konkret sätt. I första hand pratar vi inte ekonomiska resurser, även om det skulle möjliggöra ännu effektivare utveckling. Men det är framförallt ett tydligt samverkans mål hos nämnderna som vi efterfrågar. Särskilt viktiga nämnder är barn- och ungdomsnämnden, nämnden för vuxna med funktionshinder, idrott- och fritidsnämnden och utbildning och arbetsmarknadsnämnden och förstås de kontor som är knutna till dessa nämnder.

Vi måste se helheten. Som ett pussel som ska läggas, där var och en är en pusselbit. För att få ihop pusslet måste man se alla bitar och dessutom se var och hur man kan tillföra/motta kunskap och erfarenhet.

Områden som måste prioriteras för att nå framgång och utveckling:

- Att skapa goda förutsättningar för deltagare att delta i fritidsaktiviteter. Vi ser ett mönster av att de föreningar som arrangerar aktiviteter inte får deltagare. Vi är övertygade om att ett stort behov finns men att det finns många aspekter som gör att målgruppen inte kommer iväg på aktivitet. Ex stöd i form av ledsagare och kontaktpersoner och framförallt information till anhöriga och deltagare.
- Det krävs extra resurser till föreningarna för att driva sådan här verksamhet, ofta kan det behövas fler ledare med specialkompetens inom motivation och bemötande.
- Skapa en kunskaps och erfarenhetsbank där föreningar som vill arbeta med inkludering får ett bra stöd från början så att de kan bygga upp de funktioner som behövs för att bygga upp ett långsiktigt arbete inom inkludering. För ett långsiktigt tänk krävs det kunskap såväl hos styrelse/ledning som hos föreningsledare.

På senaste Dialogmötet så kom det fram ett förslag som skulle kunna hjälpa oss att ta ett steg vidare i vårt arbete och som skulle kunna leda till att vi får ordning på de problemområden som vi i nuläget har kartlagt. En **INSPIRATIONSBUSS!** En buss som vi kan fylla med föreningar som har aktiviteter för målgruppen. Den skulle kunna åka ut till skolor, dagligaverksamheter, boenden etc. Ett perfekt sätt för föreningarna att komma ut och göra reklam för sina verksamheter. Men framförallt en unik möjlighet för vår målgrupp att få en överblick över vad föreningarna har att erbjuda, prova på och träffa de personer som håller i aktiviteten Vi kan även samla föreningar och organisationer för erfarenhet och kunskapsutbyte. Vidare skulle vi kunna jobba med inspiration och utveckling mellan kommuner i vår region.

Hur finansiera? Vi tänker att det ska kunna byggas upp av många aktörer Uppsala kommun, Landstinget, EU-medel, sponsring etc.

Dialogforum – En möjlighet att påverka

Målet med Dialogforum är att ungdomar, politiker och tjänstemän ska ges en möjlighet till dialog om hur det är att vara ung med en funktionsnedsättning i Uppsala. Målgruppen består av unga personer med utvecklingsstörning, dolda funktionsnedsättningar såsom asberger, ADHD samt personer med rörelsehinder.

Inbjudan går ut till ett flertal nämnder, kontor och skolor Information om Dialogforum sprids via Fyrisgårdens eget program, kommunens hemsida, besök på skolor, träffpunkter och mässor.

Ett 20 tal politiker och tjänstemän har deltagit under 2013 många återkommer vid varje tillfälle.

Politiker som deltagit har representerat Barn och ungdomsnämnden, Utbildnings och arbetsmarknads nämnden, Nämnden för hälsa och omsorg och Idrott- och fritidsnämnden. Tjänstemännen har representerat kontoret för barn, ungdom och arbetsmarknad, kontoret för hälsa vård och omsorg, kontoret för barn, ungdom och arbetsmarknad, myndighet barn och ungdom.

Sammanlagt har det varit ett 40 tal ungdomar och unga vuxna som deltagit de kommer från bl. a Fyrisskolan, Jällaskolan, Lundellskaskolan, Tunabergskolan, Lär vux och Fyrisgårdens ungdomsverksamhet. Av dessa 40 unga har könsfördelningen varit 22 flickor och 18 pojkar

Det är av stor vikt att ha förberedande möten med ungdomar som deltar för första gången. Därför träffas vi vid fler tillfällen än vid själva Dialogforum mötet. Syftet är att ge ungdomarna tillfälle att fördjupa sig i sina frågor, vilket leder till att ungdomarna blir trygga och vågar lyfta sina frågor i stor grupp. Dialogforum utgår alltid i första hand från ungdomaras perspektiv!

Dialogforum är ett viktigt forum för våra ungdomar. Där får de en möjlighet att uttrycka sina tankar och frågor. Att bli tagen på allvar och lyssnad på är viktigt. Förståelsen för varandra ökar i och med dessa möten. Det är svårt att bedöma om dessa möten rent konkret påverkar beslut som senare tas i nämnder men jag är övertygad om att de politiker som deltagit på våra forum är en erfarenhet rikare när det senare ska ta beslut som gäller målgruppen.

Det är positivt att vi har nära anknytning till Nätverket fritid för alla eftersom många frågor handlar om fritid. Dialogforum och Nätverket berikar verkligen varandra ur många perspektiv.

Under 2013 har vi deltagit på olika mässor och konferenser ex Hela vägen mässan, Fritid för alla dagen. Ungdomar som är engagerade i Dialogforum har varit delaktiga och berättat om detta utifrån sitt perspektiv. Detta vill vi utveckla vidare, att ungdomar som deltar är ambassadörer för Dialogforum.

Det är nödvändigt att utveckla formerna för hur vi på ett bättre sätt ska följa upp frågorna. Väldigt många frågor återkommer möte efter möte. Kritik har framkommit från politiker och tjänstemän att det är samma frågor som kommer upp. Exempel på sådana ämnen är mobbing och utanförskap, ledsagning som inte fungerar, svårigheter att komma i kontakt med biståndshandläggare och att få stöd, namnet "särskola", skolskjuts och långa körslingsor. Att dessa frågeställningar återkommer betyder uppenbarligen att det fortfarande är viktiga frågeställningar för dessa ungdomar. Det är väldigt många olika ungdomar som har lyft dessa frågor över tid. Vi måste utveckla former för uppföljning av de frågor som kommer upp. En lösning på detta är att ha ett specifikt möte enbart i uppföljningssyfte d.v.s. att man följer upp terminens frågor. Detta möte skulle bestå av 2-3 ungdomsrepresentanter, politiker och tjänstemän.

Återkommande frågor som varit uppe under 2013. (se bilaga 1)

Vi ser ett behov av utveckling och förnyelse av Dialogforum och arbetet har påbörjats.

Vi vill förändra och utveckla mötesformerna under 2014. Därför kommer vi att ha ett annat upplägg. Vid första tillfället kommer vi att involvera fler skolor som kommer att få i uppgift att jobba fram frågor på skolan. De får sedan skicka 2-4 representanter till Dialogforum. Vi tror att denna arbetsgång kan göra att vi får fler skolor att engagera sig. Det andra mötet kommer att vara ett möte där ungdomarna får en möjlighet att ställa frågor till de olika partierna hur de vill skapa delaktighet och jämlikhet för unga med funktionsnedsättning. Detta blir ett startskott för våra ungdomar att sätta sig in i frågor som berör dem inför höstens val.

Vi kommer även att fortsätta vårt arbete med att skapa en referensgrupp av ungdomar som har intresse för att jobba med Dialogforum. Vårt mål är helt enkelt att fullt ut involvera ungdomarna i förberedelser, genomförandet och efterarbetet.

Slutord:

Härligt att se ungdomarna ta plats och uttrycka vad som är bra respektive dåligt. För ungdomarna betyder det oerhört mycket att bli tagna på allvar, det är viktigt för deras självkänsla och utveckling. Det har varit många givande samtal för ungdomar, politiker och tjänstemän. Vi är helt övertygade om att förståelsen för varandra ökar i och med dessa möten! Över tid kan vi se att Dialogforum har stor effekt när det gäller ungdomar med funktionsnedsättning och deras inflytande.

Föreningen Fyrisgården
Uppsala 2014-01-24

Maria Matilainen
Verksamhetschef

Ulrica Backlund
Verksamhetsutvecklare

Bilaga 1**Återkommande frågor på Dialogforum under år 2013**

- Fler utbildningsalternativ, inriktningar och skolor för de som söker/går det 4-åriga programmet.
- En återkommande fråga gäller hurvida beteckningen särskola ska förekomma och en önskan från många elever är att den byts ut.
- Stigmatiseringen kring att gå på särskola och varför man inte kan integrera särskolan mer i övriga skolan. Hur skapar vi en attitydförändring? – Ungdomar som går på Fyrisskolan undrar varför skolavslutningarna och lucia firande måste vara åtskilda?
- Mobbning på skolan är en fråga som återkommer år efter år. Svaret blir ofta att det ska finnas handlingsplaner men uppenbarligen fungerar det inte eftersom frågan återkommer.
- Prebus och hämtningstider fungerar inte så bra. Långa körslingor för en del resenärer.
- Buss är fortfarande dyrt tycker många ungdomar. Skolkortet gäller från kl.16.00 – kl. 20.00 vilket är en förbättring. För de elever som inte har skolkort kan det bli mycket dyrt, nästan en omöjlighet att ta sig emellan fritidsaktiviteter och hemmet.
- Framtiden efter att man avslutat sitt 4-åriga program?
Fler valmöjligheter än att jobba inom Dagligverksamhet och möjligheter till vidare utbildning ex på folkhögskola och universitet.
- Hur får man boende med stöd? Hur gör man? Vart vänder man sig? Lång väntetid!
Olika typer av boenden efterfrågas. Man kanske inte vill bo på gruppboende med en massa människor, man vill kanske inte att de man bor med ska veta allt om varandra. Man kanske vill bo med en pojkvän eller kompis.
- Ungdomarna säger att det är bra att det finns ledsagare och kontaktpersoner. Flera av ungdomarna har mer än en ledsagare vilket gör att man inte blir så sårbar när en ledsagare inte kan eller blir sjuk. Hur gör man om man inte har en ledsagare och vill ha en.

- Om man inte vet vem som är ens biståndshandläggare, hur gör man då? Många, även föräldrarna vet ofta inte vem som är ens biståndshandläggare? Det behöver bli tydligare för ungdomar och föräldrar vart man vänder sig för att komma i kontakt med sin biståndshandläggare.
- Om man bor på boende får man inte alltid ledsagare, konsekvensen blir att man får en begränsad fritid!
- Spridda kommentarer angående bussar:
 - ✓ Hållplatsutrop stängs ofta av och det försvårar för de som har synfel och de som har svårt att lokalisera var de är!
 - ✓ Många bussar saknar ramp, försvårar för personer som sitter i rullstol/permobil. Vi är medvetna om att det står i busstidtabellen vilka bussar som har ramp men dessa bussar kan vara fulla och då blir det en väldigt lång väntan på nästa som kanske går långt senare.
 - ✓ Bussarna kör väldigt fort, ibland hinner man inte sätta sig ner innan de gasar på. Ett särskilt stort problem för de som har dålig balans eller svårt att gå.

adress Svartbäcksgatan 58 753 33 Uppsala
telefon expedition 018-23 87 44 fritids och kvällsverksamhet 018-26 20 12
mobil ledsagning 070-473 62 42 daglig verksamhet 070-473 62 43
fritids 070-473 62 44, 070-473 62 45
e-post exp@fyrisgarden.se **hemsida** www.fyrisgarden.se
org. nr. 817600-7329 **bg** 5261-5226 **pg** 46 83 34-8